

โหราศาสตร์ปัจจุบันในมิติแห่งพุทธศาสตร์

ASTROLOGY ON THE BUDDHIST DIMENSIONS IN MODERN

อริย์รัช เลิศรวมโชค¹, พระครูสุธีคัมภีรญาณ, และ พระมหาดาวสยาม วชิรปัญโญ,

Arithat Loesruamchok, Phrakhru Sudhikhambhirayan and Pharmaha Daosayam Vajjrapakio,

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, KhonKaen Campus, Thailand

E-mail : k9keng@gmail.com¹

Received 15 March 2022; Revised 25 January 2023; Accepted 25 February 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1. เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับโหราศาสตร์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท 2. เพื่อศึกษาโหราศาสตร์ปัจจุบันในมิติแห่งพุทธศาสตร์ โดยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร และการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า

โหราศาสตร์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท ที่พระพุทธเจ้าไม่ได้ ทรงสอนให้เชื่อในอิทธิพลของดวงดาว แต่ทรงสอนให้เชื่อในเรื่องของกรรม พระพุทธเจ้าทรงมีพุทธานุญาตให้พระภิกษุที่อยู่ป่า หรืออยู่ในเขตใกล้ชิดกับชาวบ้านศึกษาในเรื่องของดาวนักษัตรได้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการลงอุโบสถ มิใช่拿來ใช้ในการทำนายทายทักเพื่อลดความทุกข์กับผู้คน ส่วนโหราศาสตร์เชิงพุทธนั้น ให้ความสำคัญที่ตัวบุคคล ตามกระบวนการอริยสัจ 4 โดยสนับสนุนให้ผู้รับบริการ เปิดรับประสบการณ์ (ทุกข์) ประเมินตนเองอย่างถ่องแท้ ค้นหาสาเหตุทุกข์ตามความเป็นจริง (สมุทัย) เชื่อมั่น และเต็มใจที่จะพัฒนาตัวเอง (นิโรธ) เพื่อที่จะสามารถเผชิญปัญหาปัจจุบันและอนาคต (มรรค) เพื่อที่จะเข้าใจทุกข์ที่แท้จริงตามคำสอนของพระพุทธเจ้า

โหราศาสตร์ปัจจุบันในมิติแห่งพุทธศาสตร์ เป็นการเน้นที่ตัวบุคคล ตามกระบวนการ อริยสัจ 4 เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคคลให้มีความสามารถ ยอมรับ ตรวจสอบ วินิจฉัย ปัญหาตนเองได้ ยอมรับความเปลี่ยนแปลงของตนเองและ ผู้อื่น และสภาพแวดล้อมในสังคมปัจจุบันตาม ความเป็นจริง โดยอยู่บนพื้นฐานของความเป็นกัลยาณมิตรของโหราจารย์ และผู้รับคำปรึกษา ด้วยคุณสมบัติด้านปัญญา ศีล หลักธรรม สังคม และด้านจิตใจที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่ปรึกษา เพราะสร้างความสุขในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน

คำสำคัญ : โหราศาสตร์, โหราศาสตร์ปัจจุบัน, พุทธศาสตร์,

Abstract

The purpose of this research was to study the concept of astrology in Theravada Buddhist scriptures and modern astrology in the Theravada Buddhist dimension. The research utilizes a qualitative method and collects data through documentary review and in-depth interviews.

The finding revealed that Buddhism emphasizes the truth that arises from karma and action. According to Buddhist perspectives on astrology, it is a matter of foreseeing events by relying on the stars—things outside of one's control—to avoid negative consequences, as well as

an unreasonable act and reflecting that human beings seek liberation from suffering in order to be happy. However, from a Buddhist perspective, achieving ultimate happiness necessitates a learning process involving self-development and practice following the Four Noble Truths and the Eightfold Path. In addition, Buddhist astrology emphasizes the significance of the individual in the Four Noble Truths process by encouraging service recipients to engage in the truth of suffering (Dukkha) in self-assessment, find the real cause of suffering (Samudaya), believe in and work to develop oneself (Nirodha) to overcome current and future challenges through the path that leads to liberation from suffering (Magga), as well as comprehend the truth of suffering according to the Buddha's teachings.

Modern Buddhist astrology focuses on the individual following the Four Noble Truths approach to developing the person's potential to accept, investigate, diagnose, and accept changes in themselves and others, including the current societal context, based on the astrologer's and counselor's friendliness (Kalayanamitta) with intellectual, moral, social, ethical, and mental qualities appropriate for the problem of counseling to achieve happiness in living in the present.

Keywords: Astrology, Modern Astrology, Theravāda Buddhism

บทนำ

วิชาโหราศาสตร์เป็นวิชาที่มีมาตั้งแต่ก่อนสมัยพุทธกาล (Phirabkhao S., 2019) เพราะมนุษย์ มีความพิเศษในความสงสัยใคร่รู้มากกว่าสัตว์โลกประเภทอื่น โดยเฉพาะความใคร่รู้อันเกี่ยวข้องกับการมีชีวิตรอด อย่างมีความสุขสบาย ความปลอดภัยในการดำเนินชีวิตประจำวัน และจากเรื่องราว ๆ ที่มีมากมายในสังคม ออนไลน์ในปัจจุบัน จากอันตรายรอบข้าง เช่น ภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล ดิน ฟ้า อากาศ โรคระบาด มนุษย์จึงมีการบอกเล่า และจดบันทึกเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นจากรุ่นสู่รุ่น กลายมาเป็น ตำนาน หรือเรื่องที่เล่าขานสืบกันมา มนุษย์ในสมัยก่อนจะมีความใกล้ชิดธรรมชาติมาก และยังหาเหตุผล หรือ ความรู้ที่แท้จริงเกี่ยวกับปรากฏการณ์ของธรรมชาติไม่ได้ จึงยกทุกอย่างให้เป็นเรื่องของเทพเจ้าที่ดลบันดาลให้ ทุกอย่างเกิดขึ้นในห้วงเวลาต่างกัน การคาดการณ์ หรือการทำนาย ถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นจึงมีอยู่คู่กับ การ ดำเนินชีวิตของมนุษย์ เพื่อที่มนุษย์จะได้ใช้เป็นข้อมูล พร้อมกับการดำเนินชีวิตที่ดีขึ้น เป็นหนทางที่จะแก้ไขและ ป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นต่อตนเอง และทรัพย์สิน สุข ความสบายใจของมนุษย์เรานั้นจึงจำเป็นที่ จะต้องมีความหลายสิ่งเข้ามาตอบสนองความต้องการ เพื่อที่จะเป็นการการันตีถึงความมั่นคงในการดำเนินชีวิตใน สภาพาสังคมปัจจุบัน ที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านข้อมูลข่าวสาร สังคมออนไลน์ และออนไลน์อย่างรวดเร็ว ที่ทำให้ การดำเนินชีวิตนั้น จำเป็นที่จะต้องมีความการันตีความสุข และความมั่นคงของชีวิตที่มากขึ้น มนุษย์จึงที่มี ความเชื่อในความหลากหลายนั้น ก็มีความเชื่อในเรื่องของการพยากรณ์ เพื่อที่จะเป็นการวางแผนของการ ดำเนินชีวิตให้เกิดความมั่นคงในการใช้ชีวิตในอนาคตได้ ก็จะเข้าสู่ความเชื่อในเรื่องของการพยากรณ์ของนัก พยากรณ์ในสังคมไทยที่มีความหลากหลายในปัจจุบัน แน่แน่นอนว่าก็จะมีทั้งนักพยากรณ์ที่มีความรู้จริง และความรู้ ไม่จริงหรือนักพยากรณ์ที่ขาดจริยบรรณไม่จริยธรรมทางสังคม เป็นต้น ก็จะเป็นปัญหาที่ไม่สนองความ ต้องการ หรือสร้างความเดือดร้อนให้กับผู้ที่มารับบริการ และจะเป็นการสร้างความเสียหายให้กับวิชาชีพของ นักพยากรณ์ในประเทศไทยได้

ในสมัยพุทธกาลได้มีการพยากรณ์ (Phra Brahmakunaphorn, 2010) ปรากฏให้เห็นในพระไตรปิฎก และอรรถกถาไว้หลายตอน เช่น การที่พระพุทธเจ้าทรงได้รับการพยากรณ์ ตั้งแต่ในสมัยที่เป็นสุเมธดาบสจากพระที่ปึงกรพุทธเจ้าว่า จะได้มาเป็นพระพุทธเจ้าในภพนี้ และการที่พระพุทธเจ้าได้รับ การพยากรณ์จากเหล่าพราหมณ์ 8 คน ภายหลังพระประสูติกาลเพียง 5 วัน นอกจากนั้นการที่พระพุทธเจ้าทรงพยากรณ์พระสุบินของพระองค์เองก่อนที่จะทรงตรัสรู้ และการที่พระองค์ทรงพยากรณ์พระสุบิน (อง.ปญจก. (ไทย) 22/196/214) ของพระเจ้าปเสนทิโกศล 16 ประการ ซึ่งพระสุบินเหล่านี้ ทำให้พระเจ้าปเสนทิโกศลทรงตระหนักมาก ถึงว่าจะมีเหตุร้ายเกิดขึ้น พราหมณ์บุโรหิต ได้ทำนายว่า นิमितแบบนี้จะนำเหตุร้ายมา จึงแนะนำให้ทำพิธีบูชาโยนิเพื่อสะเดาะเคราะห์ พระมเหสี คือ พระนางมัลลิกาเทวีทรงแนะนำให้ พระเจ้าปเสนทิโกศลไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าก่อนที่จะทำตามคำแนะนำของบุโรหิตเหล่านั้น พระพุทธเจ้าทรงทำนายว่าความฝันนี้ไม่มีอันตรายใดๆ แก่พระองค์ พระมเหสี และราชบัลลังก์ แต่ผลในทางร้ายจะเกิดขึ้นในอนาคตอันยาวไกล ถ้าผู้ปกครองบ้านเมือง ไม่ตั้งอยู่ในทศพิธราชธรรม ประชาชนในปกครองขาดศีลธรรม ดำเนินชีวิตเบียดเบียนกัน ไม่ประกอบ กุศลกรรม ก็เกิดความวิปริตผิดธรรมชาติมากมาย บ้านเมืองและประชาชนทั้งหลายจะเดือดร้อนตามนัยแห่งพระสุบินนั้น

ทางพระพุทธศาสนาในวินัยปิฎก จุลลวัคค์ ขุททกวัตถุขันธกะ ว่าด้วยเรื่องเรียน และสอนไตร่จณานวิชา ทรงห้ามภิกษุเรียน และสอนไตร่จณานวิชา หากผู้ใดเรียน ถือเป็นอาบัติทุกกฏ และทรงห้ามการเลี้ยงชีพผิดทางด้วยไตร่จณานวิชา (ขุ.ชา. (ไทย) 27/77/32.)

ในวินัยปิฎก มหาวรรค ทรงอนุญาตให้ภิกษุเรียนปักษณณา (ปฏิทินปักษณณา) คือการเรียนปฏิทินทางจันทรคติ เพื่อประโยชน์ในการนับวันลงอุโบสถสวดปาฏิโมกข์ เพราะวันข้างขึ้น ข้างแรม สามารถกำหนดได้จากตำแหน่งดวงจันทร์บนท้องฟ้าได้ (ที.สี. (ไทย) 9/22/9.)

ในวินัยปิฎก จุลวรรค ทุติยภาค อารัญญกวรรค (วิ.จ. (ไทย) 9/428-429/350.) ทรงอนุญาตให้ภิกษุที่อยู่ในป่า ฟังเรียนทางนักษัตร์ทั้งหมด หรือบางส่วนไว้ และพึงเป็นผู้ฉลาดในทิศ เพื่อที่จะได้มีความรู้ทางดาราศาสตร์ และปฏิทินบ้าง รวมถึงทิศต่างๆ พอจะตอบปัญหาของชาวบ้านได้เท่านั้น ไม่ได้มุ่งหวังให้เรียน เพื่อการทำนายทายทัก หรือหาฤกษ์ยาม จะเห็นได้ว่า พระพุทธเจ้าไม่ทรงสนับสนุนให้เชื่อถือในคำทำนายทายทัก ตามหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาเถรวาทนั้น ยึดถือหลักของอริยมรรค มีองค์แปด ที่เป็นความจริงอันประเสริฐอันเป็นหนทางพ้นทุกข์อย่างแท้จริง

ปัจจุบันนี้ การพยากรณ์มีบทบาทในสังคม และความเป็นอยู่ของมนุษย์ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในสังคมไทย ความเชื่อที่ได้รับการเชื่อถือมากในลำดับต้น คือความเชื่อทางศาสนา และความเชื่อทางโหราศาสตร์ เพราะหลักการของโหราศาสตร์อย่างแท้จริง จะเป็นผลให้บุคคลมีความเชื่อที่ผิดเพี้ยน หรือเข้าข้างนงาย (Punyanupap S., 2015) เพราะสัตว์ทั้งหลายเกิดมาแต่กรรมตราบใดที่มีกิเลสอยู่ ก็จะทำกรรมอยู่ตลอดเวลา มีทั้งกรรมดี (กุศลกรรม) และกรรมชั่ว (อกุศลกรรม) อันจะยังผลให้เกิดวิบากมีการเวียนว่ายตายเกิดตามที่ปรากฏ (Prasitratasin S., 2016)

ผู้ศึกษาจึง ต้องการที่จะทำการศึกษาวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของการพยากรณ์ตามที่ปรากฏในพระพุทธศาสนาเถรวาท และโหราศาสตร์ไทย เป็นการเปรียบเทียบให้เห็นหลักการที่ใช้ในศาสตร์แขนงนี้ อันจะเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการพยากรณ์ เพื่อที่จะสร้างองค์ความรู้ที่จะโยงให้เห็นถึงการบูรณาการเป็นพุทธศาสตร์ของการพยากรณ์ที่จะชักนำชักพาให้การดำเนินชีวิตให้อยู่บนความไม่ประมาท คือการมีสติในอีกรูปแบบ นอกจากนั้น จะเป็นการสร้างปฏิบัติตัวในกรอบของศีลธรรม คือการรักษาศีล ที่จะเป็นการสร้างศีลธรรม และจริยธรรมในทางสังคม ที่ปรากฏออกมาเป็นการปฏิบัติเหมือนในสมัยพุทธกาลคือ การให้ทาน การ

รักษาศิล การมีสติมีสมาธิ คือการภาวนา ที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ในสมัยพุทธกาล และในฐานะที่เป็นพุทธศาสนิกชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับโหราศาสตร์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท
๒. เพื่อศึกษาโหราศาสตร์ปัจจุบันในมิติแห่งพุทธศาสตร์

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี จากข้อมูลหลักคือ พระไตรปิฎกในส่วนที่เป็น พระวินัย และเอกสารทางวิชาการ บทความวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย

การปรึกษาทางโหราศาสตร์ตามแนวพุทธจิตวิทยาเพื่อลดความทุกข์ ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักการปรึกษาทางโหราศาสตร์ตามแนวพุทธจิตวิทยาเพื่อลดความทุกข์ ให้ความสำคัญที่ตัวบุคคล โดยสนับสนุนให้ผู้รับบริการ เปิดรับประสบการณ์ (ทุกข์) ประเมินตนเองอย่างถ่องแท้ ค้นหาสาเหตุทุกข์ตามความเป็นจริง (สมุทัย) เชื่อมมั่นและเต็มใจที่จะพัฒนาตัวเอง (นิโรธ) เพื่อที่จะสามารถเผชิญปัญหาปัจจุบันและอนาคต (มรรค) โดยผู้ให้บริการจะต้องเป็นบุคคลที่มีกัลยาณมิตร ใส่ใจ เข้าใจเรื่องราว ความรู้สึกนึกคิดของผู้รับบริการ การยอมรับความแตกต่างของผู้รับคำปรึกษา สัมพันธภาพระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับบริการโดยสัมมาทิฐิของผู้ให้บริการปรึกษา มีความสำคัญมากกว่าเทคนิคใด ๆ 2) การปรึกษาทางโหราศาสตร์ พบว่า โหราจารย์ให้การช่วยเหลือเป็นรายบุคคล ทั้งด้านปัญหาส่วนตัว การศึกษา อาชีพ และครอบครัว เป็นต้น โดยการหยิบยื่นสัมพันธภาพอันดี ระหว่างโหราจารย์และผู้ขอคำปรึกษา เพื่อที่จะได้เปิดเผยตนเอง และพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงปรับปรุงตนเอง กระบวนการปรึกษาต้องใช้เวลา กำลังความสามารถและประสบการณ์อย่างต่อเนื่องทั้งสองฝ่าย ถ้าพบว่าผู้รับคำปรึกษามีเคราะห์ประสบทุกข์ ก็แนะนำให้ใช้สติสัมปชัญญะ ไม่ประมาท ด้วยการเสริมกำลังใจ เมื่อผู้รับคำปรึกษามีโชค ก็เตือนสติไม่ให้ประมาท และหลงระเห็จในโชค หลักธรรมของโหราจารย์ ที่สำคัญคือ พรหมวิหาร 4 การเสนอสมมาปัญญา หลักสัจจะ โดยทั่วไปส่งเสริมให้ผู้รับคำปรึกษา รักษาศิล 5 ทำบุญให้ทาน เพื่อเสริมกำลังใจ ตามลำดับ (Kaewkhom N., 2019)

ความเชื่อเรื่องการเข้าทรงของชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองบัว อำเภอมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า เทพเจ้าในพระพุทธศาสนามีกำเนิดแบบโอปปาติกะคือ แบบผุดเกิดด้วยอำนาจของกรรมดีที่ได้กระทำมาแล้วในอดีตชาติ มี 3 ประเภทหลักคือ 1) อุปัตติเทพ 2) สมมติเทพ และ 3) วิสุทธิตเทพ ร่างทรงเป็นสมมติเทพ เพราะได้รับการยกย่องเคารพนับถือจากชาวบ้าน ผู้อยู่ภายใต้การช่วยเหลือคำจูนขจัดทุกข์บำรุงสุขประชาชนอย่างกว้างขวางเหมือนเป็นเทพในหมู่บ้าน ผู้ปกป้องหมู่บ้านอื่น ๆ ได้ด้วยกำลังแห่งอำนาจและคุณความดีทั้งยังเป็นผู้ที่ให้การอบรมสั่งสอนหรือการดำเนินวิธีการที่จะก่อให้เกิดความสุขกับคนหมู่มากได้ ผลการศึกษาวิเคราะห์ความเชื่อเรื่องการเข้าทรงของชาวพุทธในเขตเทศบาลตำบลหนองบัว พบว่า ชาวพุทธในเขตเทศบาลเทศบาลตำบลหนองบัว มีความเชื่อเรื่องการเข้าทรงว่า ร่างทรง คือ ตัวแทนของผู้เทพผู้มีอำนาจมีอิทธิฤทธิ์สามารถดลบันดาลสิ่งต่าง ๆ ตามที่ร้องขอ บันดาลโชคกลาง และเชื่อว่าเจ้าทรงสามารถรักษาโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ให้หายได้ คุณค่าของการเข้าทรงมีคุณค่าด้วยกัน 4 ด้านคือ ด้านประเพณีและวัฒนธรรม ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมือง (Phrakhru Sophit Siritham, 2521)

พระพุทธศาสนากับการแก้ปัญหาชาวพลอมในสังคมไทย ผลวิจัยพบว่า ชาวพลอมที่เผยแพร่ออกไปสร้างความบิดเบือน ความเข้าใจผิดแก่คนทั่วไปทำให้เกิดความคิดและความเชื่อที่ผิดจนเกิดความสูญเสียทั้งด้านการเงิน สุขภาพ อารมณ์ความรู้สึก หน้าที่การงาน เกิดความขัดแย้งขึ้นในสังคม หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

ในการแก้ปัญหาชาวปละมในสังคมไทยนั้นประกอบด้วยหลักกาลามสูตร 10 หลักโอวาทปาฏิโมกข์ หลักโยนิโสมนสิการ และหลักมธุรสวาท เป็นต้น ผู้เสพชาวควรรู้เท่าทันสื่อก่อนจะช่วยให้ผู้รับมีความเข้าใจในชีวิตและความต้องการของตนที่มีต่อสื่อ ต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่จะเกิดสัมฤทธิ์ ผลที่ประกอบด้วยสิ่งเร้า เกิดความคิดรวบยอด เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการในการแก้ปัญหาชาวปละม โดยสรุปได้ 2 ประเด็น คือ 1) สร้างเครื่องมือตรวจสอบชาวปละมตามหลักพุทธธรรม และ 2) จัดกิจกรรมสร้างภูมิคุ้มกันชาวปละมในชุมชน จึงเกิดศูนย์ประสานงานพระสงฆ์นักสร้างสื่อสร้างสรรค์เพื่อสันติขึ้น วิธีการของศูนย์ประสานงานเพื่อผลิตสื่อธรรมะที่ชาวบ้านอ่านง่าย เข้าใจง่ายเผยแพร่ให้แก่ชาวบ้านได้ทราบจนเป็นอาวุธที่สำคัญที่พระสงฆ์สามารถนำไปเผยแพร่ให้แก่ชาวบ้านให้ความรู้เกี่ยวกับชาวปละมได้เป็นอย่างดี (Phra Maha Sathorn Bunchuya, 2021)

การศึกษาวิเคราะห์เรื่องอริยปฏิบัติในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ผลการวิจัย พบว่า อริยปฏิบัติ ได้แก่ หลักการปฏิบัติของพระอริยเจ้า มีที่มาจากพุทธดำรัสยกย่องปฏิบัติที่ดีของพระอริยเจ้าทั้งหลาย มี 9 ประการ คือ 1) อริยวังสปฏิบัติ 2) รถวินิตปฏิบัติ 3) มหาโคสคปฏิบัติ 4) มหาสุญญตาปฏิบัติ 5) อนังคนปฏิบัติ 6) อัมมทายาทปฏิบัติ 7) โมนะยปฏิบัติ 8) ตวากปฏิบัติ และ 9) จันทุมปฏิบัติ อริยปฏิบัติมีความสำคัญเพราะเกิดจากการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า เป็นหลักการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานชีวิตของพระอริยเจ้าทั้งปวง ผู้ซึ่งจะเป็นบุญเขตของอุบาสก-อุบาสิกา หลักธรรมสำคัญที่ปรากฏในอริยปฏิบัติ 9 ประการ เรียงตามลำดับดังต่อไปนี้ 1) สันโดษด้วยปัจจัย 4 2) วิสุทธิติ 3) สัมมปธาน 4) สุนฺญตาผลสมาบัติ 5) ละระคะโทสะและโมหะ 6) ศึกษาพุทธพจน์และสันโดษด้วยปัจจัย 4 7) ผีกตเพื่อเป็นนอเสขมณี 8) พัฒนาตนตามหลักไตรสิกขา และ 9) ไม่คลุกคลีกับภคฺยหฺสและสันโดษในปัจจัย 4 แนวทางการบำเพ็ญอริยปฏิบัติ มีดังต่อไปนี้ 1) ผู้บำเพ็ญอริยวังสปฏิบัติจะบริโภคปัจจัย 4 ด้วยความสันโดษ 2) ผู้บำเพ็ญรถวินิตปฏิบัติจะปฏิบัติเพื่อความบริสุทธิ์จากกิเลส 3) ผู้บำเพ็ญมหาโคสคปฏิบัติจะทำความเพียรเพื่อป้องกันและละกิเลส 4) ผู้บำเพ็ญมหาสุญญตาปฏิบัติจะไม่คลุกคลีอยู่กับหมู่คณะและอยู่ด้วยความว่าง 5) ผู้บำเพ็ญอนังคนปฏิบัติจะหมั่นทำความเพียรจนกว่าจะละกิเลส 6) ผู้บำเพ็ญอัมมทายาทปฏิบัติจะเพียรศึกษาพระธรรมวินัยและเลี้ยงชีพด้วยความสันโดษ 7) ผู้บำเพ็ญโมนะยปฏิบัติจะฝึกตนเพื่อเป็นผู้รู้แจ้งโลกและชีวิต 8) ผู้บำเพ็ญตวากปฏิบัติจะพัฒนาตนทั้งด้านกาย จิต และปัญญา และ 9) ผู้บำเพ็ญจันทุมปฏิบัติจะไม่คลุกคลีกับภคฺยหฺสและดำรงชีพอย่างเรียบง่าย ผู้บำเพ็ญอริยปฏิบัติได้ชื่อว่าพัฒนาตนตามหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา (Phra Mahakhamasingh Kongkerd, 2020)

จริยธรรมในอาชีพโหราจารย์ ในงานวิจัยนี้กล่าวถึงบทบาทของโหราจารย์ไว้ 5 ประการ คือ 1) ส่งเสริมสุขภาพจิต ทำให้ผู้รับบริการคลายกังวลได้ 2) แนะนำอาชีพ ตามศักยภาพของบุคคล 3) เป็นครู หรือผู้นำทาง ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง 4) ให้คำปรึกษาด้านสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจ และ 5) เป็นผู้เผยแพร่ศาสนา ในกรณีที่ผู้ทำนายเป็นพระก็สามารถแทรกหลักธรรมเข้าไปได้ด้วยบทบาทที่มีผลต่อคนในสังคม ดังนี้ ทำให้โหราจารย์ได้รับการยอมรับ สามารถแนะนำผู้ใช้บริการในการปฏิบัติตัว และการดำเนินชีวิต นอกจากหลักโหราศาสตร์แล้ว โหราจารย์จะต้องมีหลักธรรมมาใช้ประกอบกับการทำนายด้วย โดยเฉพาะหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ได้แก่ อิทธิบาท 4 พรหมวิหาร 4 สังคหวัตถุ 4 อคติ 4 เหล่านี้ คือคุณธรรมพื้นฐานของโหราจารย์ นอกจากนี้ พระมหาสมคิดยังได้กล่าวว่า การปกปิดความลับของผู้ใช้บริการ และการบอกความจริงเป็นจริยธรรมของโหราจารย์ แต่ก็มีข้อห้ามที่ไม่ควรทำนายคือ ห้ามทำนายว่าคู่สามีภรรยาจะไม่สมพงศ์กัน ห้ามทำนายเรื่องความตาย และห้ามทำนายว่า บุตรธิดาพึงได้ หรือไม่ได้ สามข้อนี้ จะเป็นจรรยาบรรณโหรมาตั้งแต่โบราณ ที่ท่านห้ามไว้ เนื่องจากคำทำนายนั้น บางครั้งก็ถูกต้อง บางครั้ง ก็ผิดพลาด (Phra Maha Somkid Sueka, 2017)

จากการที่ผู้ศึกษาได้ศึกษางานวิจัย ส่วนมากจะมีแนวคิดในวิชาโหราศาสตร์ที่เป็นการคาดคะเนถึงผลที่จะเกิด ต่อสังคม ต่อบุคคล ทำให้ได้ทราบถึงบทบาทของวิชานี้ ในหลายแง่มุม ความเชื่อ ความศรัทธา ของบุคคลที่มีต่อวิชานี้ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้การพยากรณ์ กับผู้มารับบริการเพื่อสร้างความสุขให้เกิดขึ้นของผู้มารับบริการ ที่จะเป็นการเชื่อมโยงไปสู่การกระทำ ซึ่งบุญ และความดีในทางสังคม ตามทางพระพุทธศาสนา จริยธรรมที่ดีของผู้ที่เป็นนักพยากรณ์ ควรจะมีมาตรฐานของความรู้ที่ถูกต้อง จึงจะสามารถช่วยผู้ที่ตกอยู่ในห้วงเวลาของความทุกข์ ให้มีสติในการดำเนินชีวิตต่อไป เพราะถ้าเรานึกถึงการให้เพราะสร้างความจริงใจระหว่างนักพยากรณ์กับผู้มารับบริการ ก็จะเป็นการช่วยที่ทำให้ผู้มารับบริการให้มีการบอกต่อ เพื่อที่จะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ของนักพยากรณ์ที่มีจริยธรรมที่ดีต่ออาชีพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Research Q.) ทำการศึกษาใน ๒ วิธีคือ อาศัยเอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเป็นต้นแบบ ในการสร้างกรอบแนวคิดของการวิจัย และการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง เป็นฐานในการนำเสนอ และการอ้างอิง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ ซึ่งมีขั้นตอน 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา ประกอบด้วย 3 ส่วน 1. ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับวิชาโหราศาสตร์ในสังคมปัจจุบัน 2. ศึกษาทฤษฎีที่ใช้ในการพยากรณ์ในครั้งสมัยพุทธกาล สมัยอดีตของไทย และสมัยปัจจุบันและ 3. สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยอาศัย การศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์

2. ด้านเอกสาร จะใช้เอกสารที่เป็นสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วยเอกสารเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ได้แก่ พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารที่เกี่ยวกับโหราศาสตร์ ได้แก่ หนังสือพุทธธรรม ตำราพรหมชาติ ฉบับหลวง ตำราโหราศาสตร์ต่างๆ เช่น โหราศาสตร์ปริทรรศน์ รวมทั้งงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับโหราศาสตร์

3. ด้านบุคคล ผู้วิจัยได้จัดแบ่งบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโหราศาสตร์ออกเป็นฝ่ายดังนี้ คือ ฝ่ายผู้พยากรณ์คือ “โหร” หรือ “หมอดู” กับฝ่ายผู้มารับการพยากรณ์ และบุคคลทั่วไปในสังคมที่มีโหราศาสตร์เป็นบริบทในการดำเนินชีวิต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ที่ผ่านกระบวนการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ ท่าน

การวิเคราะห์ข้อมูล วิธีวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ประเด็นปัญหาเป็นตัวตั้ง แล้วศึกษาแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย แล้วหาคำตอบจากข้อมูลที่เก็บและรวบรวมไว้ เพื่อให้เป็นไปตามกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยที่ได้ตั้งไว้แล้ว ส่วนข้อมูลสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ด้วยวิธีการเชิงพรรณนา วิธีการนำเสนอ เป็นการนำเสนอผลการวิจัยแบบเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

โหราศาสตร์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท การพยากรณ์ที่ปรากฏในพระไตรปิฎก และคัมภีร์พระพุทธศาสนา นั้น ผู้ที่พยากรณ์ คือ องค์สมเด็จพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นการพยากรณ์ด้วยพุทธญาณ อันประกอบด้วย อดีตังส ญาณ (ญาณหยั่งรู้ส่วนอดีต) อนาคตังสญาณ (ญาณหยั่งรู้ส่วนอนาคต) ปัจจุบันังสญาณ (ญาณหยั่งรู้ส่วนปัจจุบัน) ซึ่งเป็นพระปรีชาสามารถอย่างยิ่งยวดขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ดังที่ ได้ตอบปัญหา และชี้แจงเหตุการณ์ต่าง ๆ คือ

ก. เหตุแห่งการบำเพ็ญพระสมมติสภารมี ครบถ้วนทั้ง 30 ทศ ของพระพุทธเจ้า ในการ ได้มาซึ่งมหาปริสลักษณ์ อันเป็นลักษณะเฉพาะสำหรับผู้ที่จะเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ข. มีนิมิตมาปรากฏก่อนที่เหตุการณ์นั้นจะเกิด เช่น การเกิดบุพนิมิต 32 ประการ พร้อม กับการเสด็จปฏิสนธิในพระครรภ์ของพระมารดา

ค. มีการถามถึงเหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด เช่น การที่พระเจ้าปเสนทิโกศล ตรัสถามถึง พระสุบินของพระองค์เอง

ง. มีการชี้แจง ถึงเหตุและผลของการพยากรณ์ ที่จะบังเกิดขึ้น เช่น การที่พระพุทธเจ้า ทรงพยากรณ์พระสุบินของพระองค์เอง ตามบุพนิมิตก่อนวันตรัสรู้

พระพุทธเจ้าทรงมีพุทธานุญาตให้ภิกษุ ศึกษาเกี่ยวกับดาวนักษัตร ในการนับ ปักข์ เพื่อประโยชน์ ในการกำหนดวันอุโบสถถูกต้อง เพื่อการแสดงปาฏิโมกข์ของสงฆ์ นอกจากนั้น กำหนดให้พระภิกษุผู้อยู่ป่ามีความรู้ในเรื่องดาวนักษัตร และทิศ เพื่อจะได้เป็นที่พึ่งของชาวบ้าน และ ป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นได้ เพราะถ้าไม่มีความรู้ในเรื่องเหล่านี้เสียเลย คนอาจไม่เชื่อว่าเป็น พระภิกษุจริง อาจถูกทำร้ายได้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า พระพุทธเจ้า ทรงมีพระวิจารณ์ญาณ ในการเลือก ให้พระภิกษุมิจริยวัตรที่ถูกต้องเหมาะสมกับการเป็นภิกษุ เพื่อจะได้ไม่เป็นที่ครหาได้ว่าภิกษุมุ่งหา ลาภยศ เครื่องสักการะเพราะการเป็นหมอดู ผู้ทำนายทายทัก

โหราศาสตร์ปัจจุบันในมิติแห่งพุทธศาสตร์ หลักการ โหราจารย์ หรือหมอดู ได้ใช้วิชาโหราศาสตร์หลายสาขา ทั้งของไทย และต่างประเทศเพื่อบูรณาการ ทำความเข้าใจ สร้างความเข้าใจ กับผู้มารับบริการส่วนมากเกี่ยวกับ เรื่องโชคลาภ การงาน ความรัก สุขภาพ การเงิน และเคราะห์กรรม แล้วอธิบาย ให้เข้าใจสภาพปัญหาความจริง ตามข้อมูลหลาย ๆ ทางขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละท่าน เป้าหมาย เพื่อพัฒนาสติสัมปชัญญะ เพื่อหาทางออกให้แก่ความทุกข์ ขณะเดียวกันไม่ ประมาทขณะมีความสุข ไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต ใช้สติสัมปชัญญะ เพื่อพิจารณาไตร่ตรอง ปัญหาและหาทาง แก้ปัญหาอย่างพุทธวิธี โดยผ่านวิธีการวิชาโหราศาสตร์ไทย การพยากรณ์ทั้งศาสตร์ไทยและศาสตร์ต่างประเทศ เพื่อที่จะให้เข้าถึงการปฏิบัติตามหลักคำสอน หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ซึ่งจากการสังเคราะห์ในการวิจัยการลงพื้นที่สัมภาษณ์ สังเกตการณ์ ผู้วิจัยสรุปเป็นหลักธรรมได้ดังนี้ หลักพรหมวิหาร 7 หลักกัลยาณมิตร 7 หลักสัจจะ อริยมรรคมีองค์ 8 อคติ 4 หลักศรัทธา สติสัมปชัญญะ หลักการให้ทาน หลักการรักษาศีล การสวดมนต์ ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน อริยสัจ 4 กระบวนการ โยนิโสมนสิการ เป็นต้น ซึ่งเป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สามารถบูรณาการ ให้การดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข

การนำประโยชน์จากการศึกษาความสัมพันธ์ของการพยากรณ์ เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินชีวิต โดยมีความสอดคล้องกับกฎแห่งกรรม ในพระพุทธศาสนาเถรวาท สรุปได้ว่าการพยากรณ์ ทางโหราศาสตร์มาจากความเชื่อของบุคคลที่อาศัย เหตุ ปัจจัย จากองค์ประกอบตามหลักวิชาโหราศาสตร์ มาประมวลเป็นคำพยากรณ์ถึงเรื่องราวที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต เพราะโดยธรรมชาติของมนุษย์ ในบางครั้ง จะขาดความมั่นคงทางจิตใจ เนื่องจากมีความหวั่นเกรง ความกลัว ในสถานการณ์ข้างหน้า ในอนาคตที่ไม่สามารถมองเห็นได้ นอกจากการคาดเดา ดังนั้น มนุษย์จึงหาทางลดทอนความหวาดหวั่นนั้นให้น้อยลง เติมความเข้มแข็ง และมั่นคงทางจิตใจให้มากขึ้น เพื่อจะได้มีความกล้าในการเผชิญ กับปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมั่นใจขึ้น โดยอาศัยหลักการทางวิชา โหราศาสตร์ ต่าง ๆ ในสังคมไทยปัจจุบัน ทั้งออนไลน์ และออฟไลน์ โหราศาสตร์ของไทยในปัจจุบันที่มีประวัติความเป็นมาคู่กับอารยธรรมมาช้านาน

อภิปรายผล

โหราศาสตร์ในมิติแห่งพุทธศาสนา เป็นหลักการพื้นฐานตาม หลักพระพุทธศาสนา ใช้หลักอริยสัจ 4 (ส.ม. (ไทย) 19/1665/1528.) เป็นหลักความจริงขั้น สุดยอด โดยแก้ปัญหา และพัฒนาตามขั้นตอน กระบวนการหลักอริยสัจ 4 (Phra Brahmakunaphorn, 2008) คือ 1) ปริยญา การกำหนดรู้ เป็นกิจในทุกข์ เพื่อเข้าใจทุกข์ตามสภาพความเป็นจริง เข้าใจขอบเขตของปัญหา 2) ปหานะ การละ เป็นกิจในสมุทัย คือมี เป้าหมายเพื่อขจัด แก้อันตอของปัญหา 3) สัจฉิกิริยา เป็นกิจในนิโรธ คือการ แก้อถึง เพื่อบรรลุสภาพที่ ปราศจากปัญหา และ 4) ภาวนา กิจในมรรค คือการเจริญ ลงมือปฏิบัติ ทำตามวิธีที่จะนำไปสู่จุดหมาย หลัก พระพุทธศาสนา ก็มีโครงสร้างการแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับ หลักอริยสัจ 4 ที่มีขั้นตอน เป็นขั้นตอนที่เริ่มจาก (Pongphan Wilailuck, 1993), การกำหนดวัตถุประสงค์/ เป้าหมาย (ขั้นนิโรธ) การรวบรวมข้อมูล (ขั้นกำหนด รู้ปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุปัญหา (ขั้นปหานะ) การให้คำปรึกษาและการ ประเมินผล (ขั้นสัจฉิกิริยา)

วิชาโหราศาสตร์เป็นหลักจิตวิทยาก็มีขั้นตอนพื้นฐานในการให้คำปรึกษา เช่นเดียวกับ หลักพุทธ จิตวิทยา เพียงแต่ ประยุกต์ระหว่างหลักจิตวิทยากับ วิชาโหราศาสตร์ที่เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่าง บุคคล ซึ่งโหราจารย์ต้องเลือกให้เหมาะสม เพื่อผสมผสานระหว่างการให้คำปรึกษาแบบนำทาง และแบบไม่นำ ทาง เพื่อเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคคลให้มีความสามารถ ยอมรับ ตรวจสอบวินิจฉัย ปัญหาตนเองได้ ยอมรับความ เปลี่ยนแปลงของตนเอง ผู้อื่น และสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริง การกำหนดปัญหา ใช้ข้อมูลโดยอาศัยการ โครจของดวงดาวเป็นหลัก ประกอบกับหลักพระพุทธศาสนา หลักโหราศาสตร์ และสถิติจากการมี ประสบการณ์ในการปรึกษามาใช้ประโยชน์ ที่สอดคล้องกับ (Pilairat Rujivanichkul, 2016), การกำหนดปัญหา ใช้ข้อมูลโดยอาศัยการโครจของดวงดาวเป็นหลัก ในปัจจุบันโหราศาสตร์ได้ใช้ประโยชน์จากวิชาสถิติด้วย โดย ประยุกต์ใช้ตามขั้นตอน ตั้งแต่ การตั้งสมมติฐาน วางแผนรวบรวม ข้อมูล การรวบรวมข้อมูล การรายงาน และ การทวนสอบ ข้อมูลทางสถิติ ใช้อำนาจดวงดาว ดูลักษณะ คน เส้นลายมือ ลายมือเขียน ทำนายไฟ ทำนายฝัน การจับสัมผัส พืชยักษุ ต่างต่าง ๆ และการเสี่ยง ทาย และ (Luang Wichitwathakan, 1998), เป้าหมายของ การปรึกษาตามหลักพระพุทธศาสนา มีเป้าหมายให้บุคคลเจริญอก งาม ในองค์ประกอบ 4 ประการ ซึ่งจะ นำไปสู่การพ้นทุกข์ ได้แก่ ภาวิตกาย การพัฒนากาย ภาวิตศีล การพัฒนาพฤติกรรม ภาวิตจิต การฝึกอบรม ศักยภาพและคุณภาพจิต และภาวิตปัญญา การฝึกอบรมเพื่อให้เข้าใจสิ่งทั้งหลาย ตามความเป็นจริง และ (Watcharee Submee, 2015) ที่กล่าวว่า ในทางจิตวิทยา มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้รับบริการเป็นบุคคลที่มี ประสิทธิภาพ มีศักยภาพ ในการรับรู้ คิดแก้ปัญหา มีแรงจูงใจซึ่งจะทำให้สามารถ ยอมรับความจริง เปิดรับ ประสบการณ์ เชื่อมั่นในตนเอง ดำเนินชีวิตด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เห็นคุณค่าของตนเอง ใคร่ครวญ และ เลือกการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม

สรุปองค์ความรู้

โหราศาสตร์เกิดขึ้นกับบุคคลที่มีความเชื่อถือนั่น เพราะวิชานี้ยังไม่ สามารถพิสูจน์ได้ตามหลัก ของวิทยาศาสตร์ ถึงแม้ว่าจะมีโหราจารย์บางท่านพยายามทำให้ โหราศาสตร์เป็นวิทยาศาสตร์ก็ตาม แต่หลัก โหราศาสตร์นั้นยังคงเป็นศาสตร์ลึกลับอยู่ดี แต่อย่างไรก็ตามวิชาโหราศาสตร์นี้ก็มีประโยชน์ในหลาย ๆ ด้าน ได้สรุปความรู้ของ โหราศาสตร์ไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้ คือ

1) ใช้สำหรับพยากรณ์เหตุการณ์อนาคต วิชาโหราศาสตร์มีความโน้มเอียงไปทางด้านการ พยากรณ์ เหตุการณ์ในอนาคต เพื่อต้องการทราบว่า จะมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นหรือไม่ ดีหรือร้าย เพื่อการดำเนินชีวิต อย่างมีสติไม่ประมาท

2) ใช้ในกิจการฤกษ์พามาที่ อันเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของวิชาโหราศาสตร์ซึ่งถือว่าเป็นโหราศาสตร์ประยุกต์ ใช้ในการให้ฤกษ์และห้ามฤกษ์ เพื่อเลือกหรือกำหนดวันเวลามงคลสำหรับ ประกอบกิจกรรม หรือเริ่มกิจกรรมงานต่าง ๆ ทั้งนี้รวมทั้งวันเวลาสิ้นสุดกิจการงานเหล่านั้นในสังคมไทยปัจจุบัน ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีทั้งงานราช และงานหลวงที่มีการกำหนดฤกษ์ อยู่เป็นประจำ

3) ใช้เป็นความรู้ขั้นพื้นฐานสำหรับศาสตร์อีกต่าง ๆ เช่น โสยศาสตร์ ลางสังหรณ์ การ แก้เคล็ดต่าง ๆ ฯลฯ เพื่อสร้างทางออก สร้างความสบายใจสำหรับคนที่มีความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์ไทยในสังคมไทยปัจจุบัน ซึ่งเครื่องมือหลักที่จะนำไปสู่ความรู้แจ้งในศาสตร์นี้ คือวิชาโหราศาสตร์

4) ใช้เป็นความรู้ขั้นพื้นฐานของวิชาพยากรณ์ศาสตร์อื่น ๆ เช่น หัตถศาสตร์ เลขเจ็ดตัวกราฟ เบอร์โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น ในการสร้างความเป็นมา ความน่าเชื่อถือไม่ได้เกิดขึ้นมาลอย ๆ แต่เป็นศาสตร์ที่มีครูบาอาจารย์ มีตำนาน เป็นแนวคิด ทฤษฎีที่มีความน่าเชื่อถือ

5) ใช้สำหรับการบุกเบิกจักรวาลเพื่อสำรวจสิ่งหรือส่วนที่มนุษย์ยังไม่ทราบ ได้มีนักพยากรณ์ หรือโหราจารย์ในอดีตได้ค้นพบดาวพระเคราะห์ซึ่งยังไม่มีใครค้นพบมาก่อน คือ Alfred Witte ซึ่งได้ค้นพบดาวพระเคราะห์ 8 ดวงในจักรวาล นอกจากนี้ยังสามารถ นำไปใช้กับทุกสิ่งทุกอย่างทั้งมีชีวิต และไม่มีชีวิตประโยชน์ทางด้านสังคม และจิตวิทยา ในสังคมปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปพุทธศาสนิกชนส่วนใหญ่ ยังไม่มีความเชื่อมั่นเรื่อง การพยากรณ์อย่างเต็มที่นัก เพราะในสภาพของสังคมไทย ยังมีการผสมผสาน ระหว่างความรู้ กับความเชื่อ ปนกันอยู่ โหราจารย์ หรือ หมอดู มีบริบทที่สำคัญ ดังนั้นผู้ที่เป็่นนักพยากรณ์ ควรมีทั้งความรู้ และ จรรยาบรรณ ในการให้คำพยากรณ์ เพื่อเป็นแนวทางให้การดำเนินชีวิต ในอนาคตควรศึกษา

1. การศึกษาถึงความสัมพันธ์ในหลักการทางวิชาโหราศาสตร์ และการทำบุญในทางพระศาสนา เช่น การทำบุญสืบชะตา เพื่อเสริมบารมี
2. การศึกษาความสัมพันธ์ของโหราศาสตร์ กับชนบประเพณีของแต่ละท้องถิ่นที่มีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวัน
3. ศึกษาถึงทฤษฎีคติที่ชาวพุทธมีความเชื่อต่อโหราศาสตร์ในบริบททางสังคม
4. การเปรียบเทียบอิทธิพลของโหราศาสตร์ไทย กับโหราศาสตร์ต่างประเทศ ในบริบทของการดำเนินชีวิตของสภาพสังคมปัจจุบัน
5. รูปแบบคุณค่าของโหราศาสตร์ไทย เพื่อสร้างชมรมในการอนุรักษ์โหราศาสตร์ไทย

References

- Nathanat Kaewklew. (2019). Astrology counseling according to Buddhist psychology to reduce suffering. Doctorate of Science. Graduate School : Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Suchart Prasitratasin. (2016). Religious beliefs and practices that affect change.Economics. Bangkok : Mahidol University.
- Suchep Punyanupap. (2015). The People's Tipitaka. Bangkok : Mahamakut Wittayalai.
- Songsak Phirabkhao. (2019). what is astrology. Bangkok: Astrology Society of Thailand.

- Phra Brahmakunaphorn (P.A. Payutto). (2010). Buddhist Dictionary Vocabulary edition. reprint14. Bangkok : Thanat Print.
- Phra Maha Sathorn Bunchuya, (2010). Buddhism and the solution to the problem of fake news in Thai society, Journal Buddhapanya Year 6, No. 2 (2021). TCI Base 1. Buddhapanyasri Dvaravati Sangha College Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Phra Mahakhamsingh Kongkerd. (2020). An analytical study of the noble practice in Buddhist scriptures. Journal of Buddhist Panya Paritsa, Vol. 5, No. 2 (2020). TCI Base 1. Buddhist Monastic College Panya Sri Dvaravati Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Phra Brahmakunaphorn. (2008). Dictionaries, Compiled Dharma Edition. Bangkok: Maha Chulalongkorn university.
- Phra Maha Somkid Suaka. (2017). Ethics in the profession of an astrologer. Doctor of Philosophy of Arts. Graduate School : Mahidol University
- Phrakhru Sophit Siritham (Samruay Siritharo). (2001). Belief in the accession of communities in the municipality. Nong Bua Subdistrict, Mueang District, Udon Thani Province. Doctorate of Science. Graduate School : Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Pilairat Ruchivanichkul. (2016). A Study of Mental Health Problems of Practitioners: Study Only in the case of a person who receives services from a fortune teller of the Astrologer Association of Thailand. Research report. Faculty of Social Work Thammasat University
- Phongphan-Wilailuck Pongsopha. (1993) Theory and counseling techniques. First printing. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Luang Wichitwathakan. (1998). Thought power. Bangkok: Creative Book.
- Watcharee Submee. (2015). Theory of consulting services. 2 nd printing. Bangkok: Chulalongkorn Printing House. university.

